

Kiedy pracownik ponosi odpowiedzialność materialną

Pracownicza odpowiedzialność materialna ma na celu umożliwienie pracodawcy dochodzenie ewentualnych roszczeń za wyrządzoną szkodę lub mienie powierzone, pracownik nie jest bowiem w pracy bezkarny i zwolniony od jakiejkolwiek odpowiedzialności. Jakie są zatem zasady tej odpowiedzialności?

Wyróżniamy **dwa rodzaje odpowiedzialności materialnej** pracownika:

- odpowiedzialność pracownika **za szkodę wyrządzoną pracodawcy**
- odpowiedzialność **za mienie powierzone pracownikowi**

Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną pracodawcy

Do zaistnienia tej odpowiedzialności niezbędne jest zaistnienie łącznie następujących warunków: pracodawca **poniósł szkodę**, która spowodowana została **niewykonaniem, lub nienależytym wykonaniem** obowiązków pracowniczych z **winy** pracownika. Wysokość wyrządzonej szkody określa pracodawca i musi ją uzasadnić, z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy. Po określeniu szkody, pracodawca wskazuje wysokość należnego mu odszkodowania. Kodeks pracy wyróżnia tutaj dwa przypadki:

- jeżeli szkoda została przez pracownika wyrządzona nieumyślnie, wtedy wysokość odszkodowania nie może przekroczyć kwoty trzymiesięcznego wynagrodzenia pracownika,
- jeżeli szkoda została wyrządzona umyślnie, pracownik zobowiązany jest do naprawienia szkody w całości.

Ważne!

Kwoty te mogą zostać zmniejszone, kiedy pracownik i pracodawca zdecydują się zawrzeć ugodę. Decyzja taka zależy jednak zawsze od woli pracodawcy.

Ponadto warto jeszcze pamiętać, że w razie **wyrządzenia szkody** przez kilku pracowników, każdy z nich ponosi odpowiedzialność stosownie do swojej winy. Jeżeli proporcje takich nie da się ustalić, wtedy wszyscy odpowiadają w częściach równych.

Natomiast gdy zdarzy się, że pracownik wyrządzi szkodę osobie trzeciej, np. klientowi przedsiębiorstwa, wtedy zobowiązany do naprawienia szkody jest **pracodawca**. Ma on jednak prawo żądać następnie od pracownika zwrotu poniesionych przez niego kosztów.

Odpowiedzialność za mienie powierzone pracownikowi

Jeżeli pracodawca powierzy pracownikowi:

- pieniądze, papiery wartościowe, kosztowności,
- narzędzia i instrumenty lub podobne przedmioty, a także środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze,
- inne, wszystkie z obowiązkiem zwrotu lub wyliczenia się

pracownik **odpowiada w pełnej wysokości za szkodę powstałą w tym**

mieniu. Można zwolnić się od takiej odpowiedzialności, ale tylko udowadniając, że szkoda powstała z przyczyn od pracownika niezależnych, a w szczególności wskutek niezapewnienia przez pracodawcę warunków umożliwiających zabezpieczenie powierzonego mienia

Przykład

Pan Tomek pracuje w kopalni piachu jako stróż nocny. Jest to duży teren, a do jego obowiązków należy pilnowanie sprzętu służącego do wydobywania i przewożenia piachu, w tym także paliwa. Znajduje się ono w niczym niezabezpieczonym i otwartym zbiorniku, teren kopalni jest również nieogrodzony. Pan Tomek w przypadku braków w paliwie mógłby uwolnić się od odpowiedzialności, gdyż teren kopalni, a szczególnie paliwo nie są należycie zabezpieczone.

Warto pamiętać, że w tym przypadku również możliwa jest **odpowiedzialność kilku pracowników**, ale pod warunkiem, że mienie zostało przez pracodawcę powierzone kilku pracownikom łącznie.

Podstawa prawna: Art: od 114 do 127 [Kodeksu pracy](#)